

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ÇANAKKALE KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU
K A R A R

Toplantı Tarihi ve No : 29.06.2022 / 362
Karar Tarihi ve No : 29.06.2022 / 8020

17.08.3031
Toplantı Yeri
ÇANAKKALE

Çanakkale İli, Gelibolu İlçesi, Bolayır Köyü'nde yer alan, sit dışı alanda kalan, mülkiyetleri köy tüzel kişiliği adına kayıtlı, 4287 parseldeki Gazi Süleyman Paşa Cami ile 4288 parseldeki mezar yapısına ilişkin; Gazi Süleyman Paşa Cami'nin tarihi bir cami olduğu belirtilerek caminin bahçesine lojman yapılıp/ yapılamayacağına ilişkin kurum görüşünün bildirilmesinin istendiği T.C. Gelibolu Kaymakamlığı, İlçe Müftülüğü'nün 06.08.2021 tarih ve E. 1528259 sayılı yazısı, cami ve mezar yapısının tespit-tescil işlemlerine yönelik kurum görüşünün iletildiği T. C. Çanakkale İl Özel İdaresi, İmar ve Kentsel İyileştirme Müdürlüğü'nün 13.12.2021 tarih ve E-50472007-000-21097 sayılı yazısı, sayısal verilerin iletildiği T.C. Çanakkale Valiliği, Kadastro Müdürlüğü'nün bila tarih ve E-3414229 sayılı yazısı, kurum görüşünün yanı sıra camiye yönelik tescil fişinin iletildiği T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Balıkesir Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nün 09.06.2022 tarih ve E-25729397-150.01.01-261700 sayılı yazısı ve ekleri ile 21/06/2022 tarih ve 1456387 sayılı uzman raporu okundu, ilgili dosyası incelendi, yapılan görüşmeler neticesinde:

Çanakkale İli, Gelibolu İlçesi, Bolayır Köyü'nde yer alan, sit dışı alanda kalan, mülkiyeti köy tüzel kişiliği adına kayıtlı olan, 4287 parseldeki Gazi Süleyman Paşa Camii'nin taş ve tuğla malzemenin birlikte kullanıldığı almaşık örgü tekniği, sivri kemerli pencere alınlıkları, skalaktitli mihrabı, mermer malzemeli büyük minberi, Türk üçgenine sahip geçiş kuşakları vb. inşa malzemeleri ve düzeni ile Prof. Dr. Ekrem Hakkı Ayverdi'nin tabiri ile Erken Osmanlı Döneminde, Orhan Devri Mimari özelliklerini gösterdiği, 1659 yılında bölgeyi gezen Evliya Çelebi'nin "Kurşunlu Cami" adı ile andığı, 1357 yılına ait olup Türk-İslam devrinin Rumeli topraklarındaki ilk eserlerinden bir tanesi olduğu, dolayısıyla bahsedilen hususlar göz önünde bulundurularak mimari, mahalli, tarihsel önemleri sebebiyle 2863 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinde tanımı yapılan korunması gerekli taşınmaz kültür varlıkları kıstaslarını taşıdığı anlaşıldığından aynı Kanun'un 7'nci maddesi kapsamında anıtsal mimarlık örneği taşınmaz kültür varlığı olarak tescil edilmesine; koruma grubunun 1 grup olarak belirlenmesine; sunulan tescil fişi ile 1/ 1000 ölçekli korunma alanı haritasının uygun olduğuna; camiye yönelik lojman yapım talebinin uygun olmadığına; cami ve çevresine ilişkin çevre düzenlemesini de içerecek biçimde 05.11.1999 tarih ve 660 sayılı ilke kararı kapsamında hazırlanacak rölöve çizimi ile restitüsyon ve restorasyon projelerinin Kurulumuza sunulması gerektiğine;

Prof. Dr. Baha Tanman'ın makalesinde, vakfiyesi Fatih Sultan Mehmet Döneminde düzenlendiği belirtilen caminin, Orhan Gazi'nin büyük oğlu Gazi Süleyman Paşa Vakfına ait olduğunun ifade edilmesi sebebiyle 2863 sayılı Kanun'un 15'inci maddesi kapsamında Vakıflar Genel Müdürlüğünce kamulaştırılmasının tavsiye edilmesine;

Mülkiyeti köy tüzel kişiliği adına kayıtlı olan 4288 parseldeki mezar yapısının, müluk bölümü, inşa düzeni ile Anadolu Türkmen geleneğinin bir unsurunu yansıttığının anlaşılması sebebiyle 2863 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinde tanımı yapılan korunması gerekli taşınmaz kültür varlıkları özelliklerinin taşıdığı anlaşıldığından aynı Kanun'un 7'nci maddesi kapsamında taşınmaz kültür varlığı olarak tescil edilmesine; koruma grubunun 1 grup olarak belirlenmesine; sunulan tescil fişi ile 1/1000 ölçekli korunma alanı haritasının uygun olduğuna; 05.11.1999 tarih ve 660 sayılı ilke kararı kapsamında hazırlanacak rölöve çizimi ile restitüsyon ve restorasyon projelerinin Kurulumuza sunulması gerektiğine;

ASLI GİBİDİR

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ÇANAKKALE KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU
K A R A R

Toplantı Tarihi ve No : 29.06.2022 / 362
Karar Tarihi ve No : 29.06.2022 / 8020

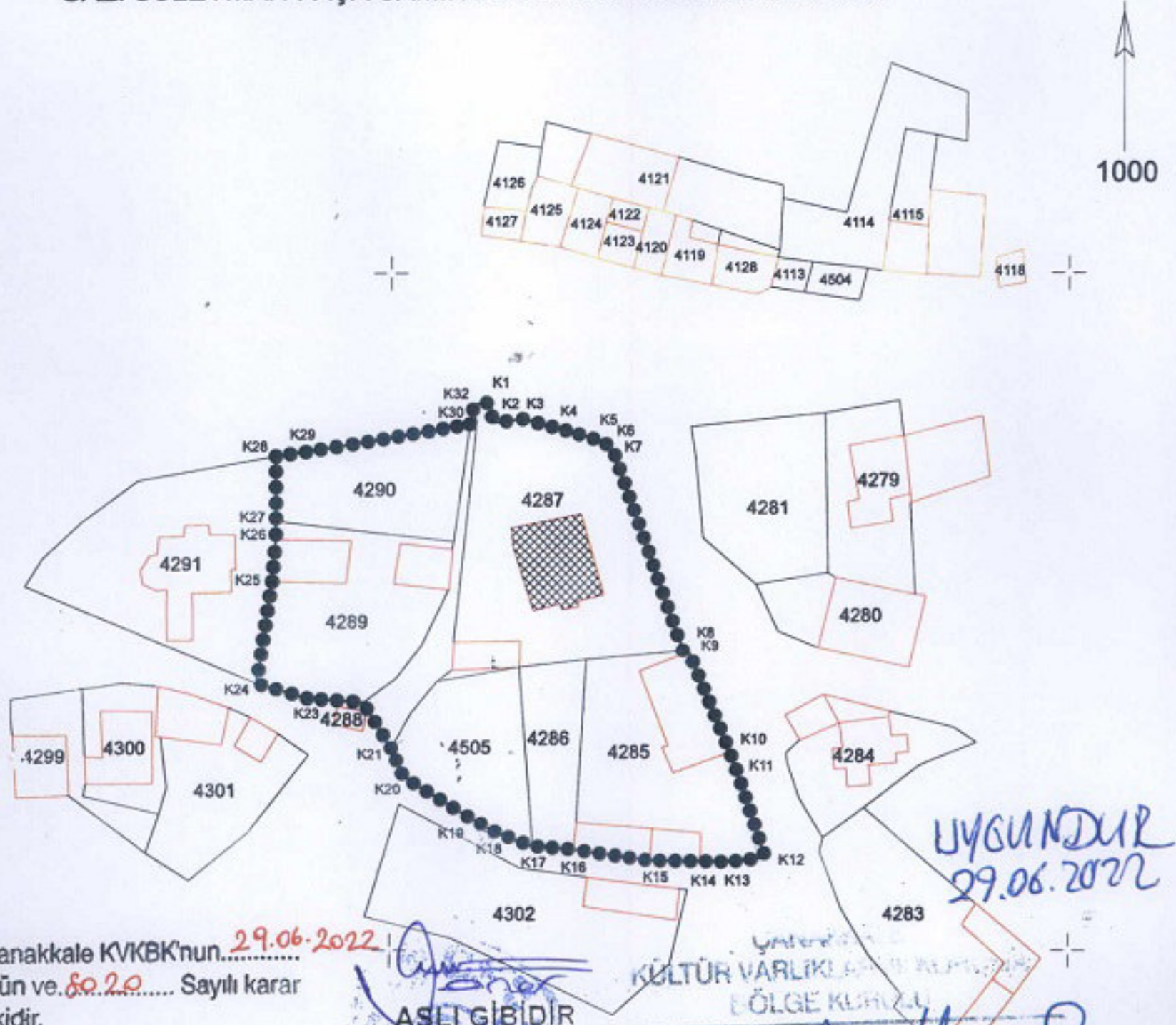
17.08.3031
Toplantı Yeri
ÇANAKKALE

2/2

4287 parseldeki Gazi Süleyman Paşa Cami ile 4288 parseldeki mezar yapısına yönelik tescil ve belirlenen korunma alanlarına ilişkin gerekli şerhlerin ilgili tapu müdürlüğünce düşülmesine; bahse konu taşınmazlar ile belirlenen korunma alanlarında kurulumuz izni alınmadan inşa-i fiziki müdahale ile imar uygulamasında bulunulmaması gerektiğine karar verildi.

ASLI GİBİDİR

ÇANAKKALE İLİ, GELİBOLU İLÇESİ, BOLAYIR KÖYÜ, 4287 PARSELDEKİ,
1.GRUP ANITSAL MİMARLIK ÖRNEĞİ KORUNMASI GEREKLİ TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIĞI
GAZİ SÜLEYMAN PAŞA CAMİ'NİN KORUNMA ALANI HARİTASI

Çanakkale KVKBK'nun 29.06.2022
Gün ve 80.20 Sayılı karar
ekidir.

ASLI GİBİDİR
Taner BAHADİR
Koruma Bölge Komisyonu Başkanı

KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMAK İÇİN
BÖLGE KURULU

UYGUNDUR
29.06.2022

- KADASTRAL PARSEL SINIRI
- KORUNMA ALANI SINIRI
- ▨ KORUNMASI GEREKLİ TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIĞI (GAZİ SÜLEYMAN PAŞA CAMİ)

KORUNMA ALANI SINIR KOORDİNATLARI

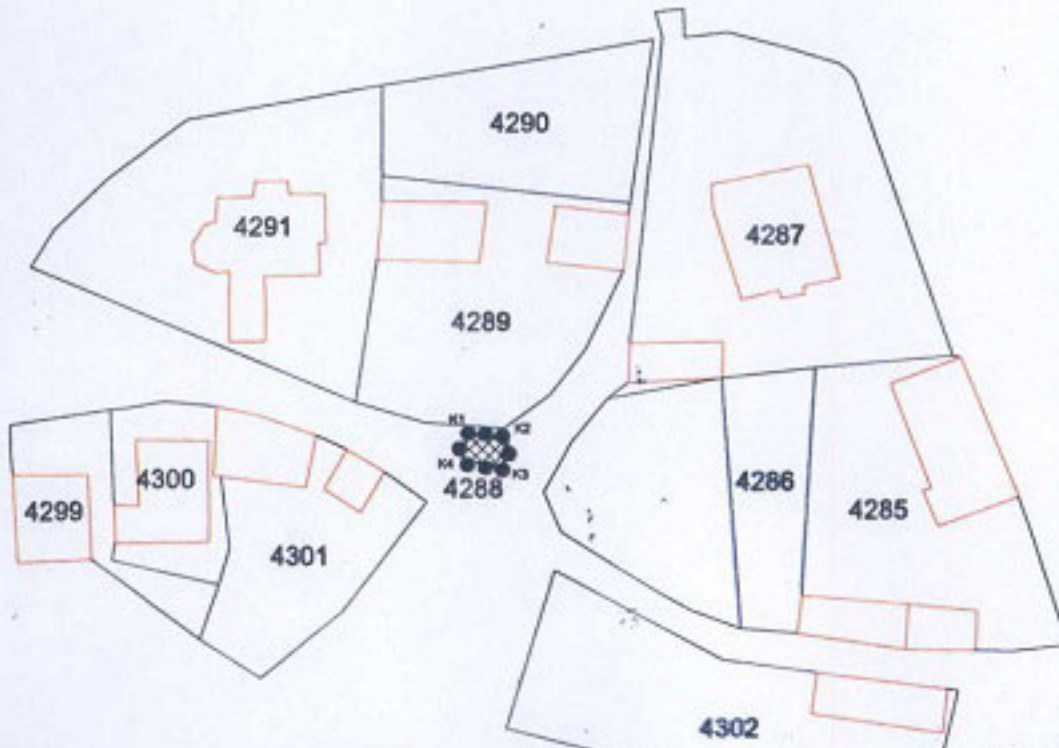
Nokta No	Y	X	Nokta No	Y	X
K1	479314.790	4486880.842	K2	479314.890	4486877.786
K3	479319.398	4486878.337	K4	479325.758	4486896.838
K5	479331.288	4486874.996	K6	479332.319	4486874.193
K7	479332.947	4486873.336	K8	479343.216	4486844.222
K9	479344.058	4486844.090	K10	479350.178	4486829.357
K11	479351.474	4486825.794	K12	479355.465	4486813.659
K13	479349.710	4486813.071	K14	479345.749	4486813.146
K15	479338.349	4486813.221	K16	479326.989	4486814.865
K17	479321.009	4486815.388	K18	479315.848	4486817.336
K19	479311.965	4486819.499	K20	479302.025	4486825.703
K21	479300.156	4486829.963	K22	479296.040	4486836.698
K23	479287.777	4486837.235	K24	479280.388	4486839.386
K25	479282.556	4486854.166	K26	479283.073	4486860.662
K27	479283.068	4486863.376	K28	479283.073	4486872.924
K29	479280.482	4486873.756	K30	479311.584	4486877.636
K31	479312.586	4486877.836	K32	479311.834	4486880.541

Mehmet ABAY
Harita Mühendisi
C. Kale K.V.K.B.K. Mdlüğü

ED50-3 DERECE

ÇANAKKALE İLİ, GELİBOLU İLÇESİ, BOLAYIR KÖYÜ, 4288 PARŞELDEKİ
1.GRUP KORUNMASI GEREKLİ TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIĞI
MEZAR YAPISINA İLİŞKİN KORUNMA ALANI HARİTASI

1000

UYGUNDUR
29.06.2022

Çanakkale KVKBK'nun 29.06.2022
Gün ve 8020 Sayılı karar
ekidir.

ASLI GIBİDİR
Taner BAHADIR
Koruma Bölge Kurulu Başkanı

ÇANAKKALE
KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA
BÖLGE KURULU

- KADASTRAL PARSEL SINIRI
..... KORUNMA ALANI SINIRI
KORUNMASI GEREKLİ TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIĞI (MEZAR YAPISI)

KORUNMA ALANI SINIR KOORDİNATLARI

Nokta No	Y	X
K1	479292.162	4486836.078
K2	479296.461	4486835.417
K3	479295.927	4486832.441
K4	479291.704	4486833.407

ED50-3 DERECE

Mehmet ABAY
Harita Mühendisi
Ç.Kale K.V.K.B.K.Mdlüğü

BASKAN
YRD.

ÜYE

ÜYE

ÜYE

ÜYE

ÜYE

ÜYE

ÜYE

ÜYE

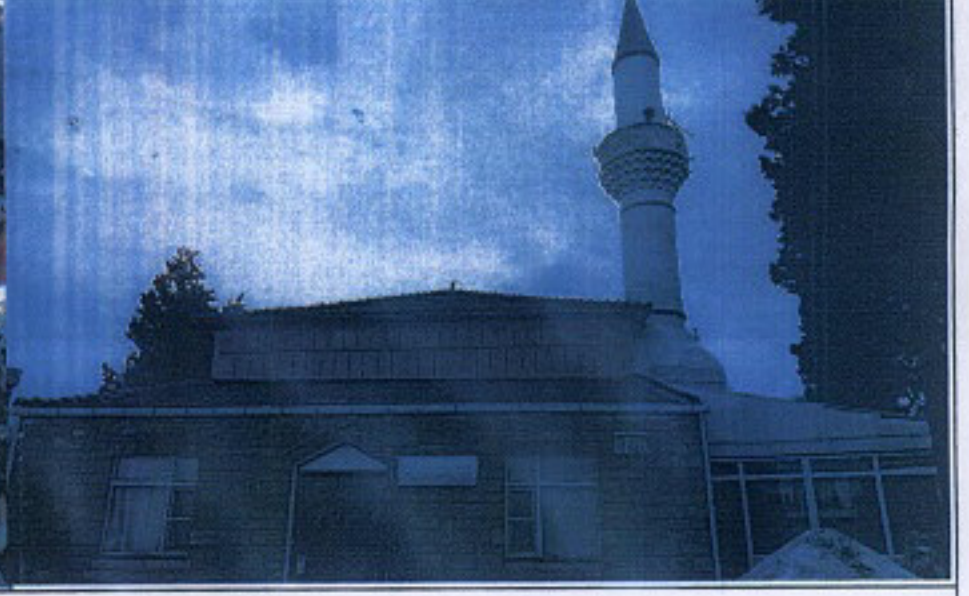
ÜYE

ÜYE

AVRUPA KONSEYİ	VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		ANIT	ENVANTER NO :
TÜRKİYE	KÜLTÜREL VE DOĞAL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ			İMAR PL. PAFTA NO :
İLİ : ÇANAKKALE	İLÇESİ : GELİBOLU	BELDE/KÖY : BOLAYIR BELDESİ		
MAHALLE, SOKAK, KAPI NO :	KADASTRO PAFTA:	ADA:	PARSEL: 4287	KORUMA DERECEŚİ
ADI: GAZİ SÜLEYMAN PAŞA CAMİİ	YAPTIRAN: GAZİ SÜLEYMAN PAŞA	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI (ÖSLUP):	ANITSAL
	YAPIM TARİHİ: 14. YÜZYIL ORTASI	KİTABE:	VAKFIYE:	1. grup
KORUMA DURUMU (A = İYİ - B = ORTA - C = FENA)				RUTUBET DURUMU (A=YOK - B=İZİ VAR - C=ÖNEMLİ)
TAŞIYICI	DIŞ YAPI	ÜST YAPI	SÜSLEME ELEMANLARI	
A	A	A	A	A

VAZİYET PLANI :

FOTOĞRAF :

GÖZLEMLER:

İbadete açıktır. Faal olarak kullanılmaktadır. Kadınlar mahfilindeki pencere boşluğunda bir adet mezar taşı parçası vardır. Bunun yanındaki duvarda da Hattat Abdullah Rıza imzalı hat levhası asılıdır.

BUGÜNKÜ SAHİBİ: BOLAYIR BELEDİYESİ

BAKIMINDAN SORUMLU KURULUŞ: BOLAYIR BELEDİYESİ

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM :

Cami kuzey-güney yönünde kareye yakın boyuna dikdörtgen planlıdır. Üzeri kırma çatılıdır. Çatı örtüsü sonradan yenilenmiştir. Yenileme sonucunda kiremit örtüsü Marsilya tipi kiremit ile değiştirilmiş ve saçakları beton ile yapılmıştır. Beden duvarları taş ve tuğla malzeme ile inşa edilmiştir. Kaba yonu taşlar, yatay ve dikey tuğla ile kasetlenerek alması sistem ile inşa yapılmıştır. Taş ve tuğla sıraları arasında belli bir düzen gözetilmemiştir. Batı ve güney duvarları özgün halini yansıtmaktadır. Doğu duvarı kesme taş görünümü verecek şekilde üzeri sıvanmış ve boyanmıştır. Kuzey cephede de tek yönlü çatı ile örtülü son cemaat yeri eklenerek orijinal halinden uzaklaşmıştır. Güney ve batı cepheleri ise özgün halinde günümüze ulaşmıştır. Güney cephede mihraba isabet eden kısım payanda ile desteklenmiştir. Harim, tüm cephelerde üst üste iki katlı ve iki sıra pencere ile aydınlatılmıştır. Alt pencereler dikdörtgen açıklıklı, kesme taş söveli ve lokmalı demir korkulukludur. Üzeri tuğla örgülü, sağır sivri kemer ile taçlandırılmıştır. Üst kat pencereleri de sivri kemerlidir. Ancak, söve ve korkuluk yoktur. Minaresi, harimin kuzeybatı köşesinde yer almaktadır. Kare kaideli, silindirik gövdeli, tek şerefeli ve külahlıdır. Minare kaidesinin özgün yapısı korunmuş, diğer kısımları yenilenmiştir. Caminin giriş cephesine bitişik vaziyette betondan son cemaat yeri eklenmiştir. Son cemaat yeri ile minare arasında kalan boşluğa camikan ile kapatılmış olan şadırvan yapılmıştır. Son cemaat yerinden açılan harim kapısı taç kapı formunda düzenlenmiştir. Ön ve arkaya taşan yüksek ayaklar üzerine oturan çift merkezli bir sivri kemerle sonlanmıştır. Kapı boşluğunun üzeri içten ve dıştan basık kemerlidir. Kemer yastık taşı yatay silmelerle süslenmiştir. Sol taraftaki silmenin altında ucu aşağı bakara vaziyette palmet kabartması yapılmıştır. Harimden merdivenle çıkılan ahşap malzemeden, basit usulde imal kadınlar mahfili vardır. Sonradan eklenmiştir. Bu nedenle mahfilin doğu duvarına diğer pencerelerle benzerliği olmayan yeni bir pencere açılmıştır. Mahfilin altında batı yönünde müezzin mahfili ve minare kapısı bulunmaktadır. Mihrap, zeminden tavan seviyesine yaklaşacak seviyede yüksek ve abidevidir. Mihrap nişi beş sıra halinde mukarnas ile süslenmiştir. Minber özgün hali korunmuş, taş malzemeden, nitelikli bir yapı elemanıdır. Alt kısmında yan yana sivri kemerli mihrapçıklarla süslenmiştir. Korkuluk ve köşk yan yüzeyleri iç içe geçen kabartma geometrik motiflerle süslenmiştir. Kaş kemerli mihrap kapısı pamet motifli bir tepelikle sonlanmıştır. Pametin altında rumi kabartmalar işlenmiştir. Ayetlik kısmında ise Kelime-i Tevhit sülüs hat ile yazılmıştır. Köşkün külah altında kalan yüzeylerinde yuvarlak madalyonlar halinde çok kollu yıldız motifleri görülmektedir. Caminin günümüze ulaşan bir inşa kitabesi yoktur. Ancak, banisi olan Gazi Süleyman Paşa'nın 1354 yılında Gelibolu'yu fethinden sonra, yani 14. yüzyılın ortasında inşa edildiği bilinmektedir.

BİNA ALT YAPI BİLGİLERİ

SU	ELEKTRİK	ISITMA	KANALİZASYON
VAR	VAR	VAR	VAR

ORJİNAL KULLANIMI: CAMİ

BUGÜNKÜ KULLANIMI: CAMİ

ÖNERİLEN KULLANIMI: CAMİ

HAZIRLAYANLAR :

09/06/2022

Oğuzhan GÖZCÜ
Y. İnşaat MühendisiCemil KIRIL
Müze Araştırmacısı

KONTROL EDEN:

Cesur BAŞ
Şube Müdürü V.

YAYIN DİZİNİ :

EKLER

RAPOR
FOTOĞRAF
RÖLEVE PROJE
RESTORASYON PROJESİ
HARİTA
KROKİ
KİTABE
VAKFIYE

KURUL ONAY NO : Çanakkale KVKBK'nun... 29.06.2022
Gün ve... 2020... Sayılı karar ekidir.

REVİZYON :

KURUL KARARLARI :

Official signatures and stamps of the decision-making body, including the names of Oğuzhan Gözcü, Cemil Kiril, and Cesur Baş.

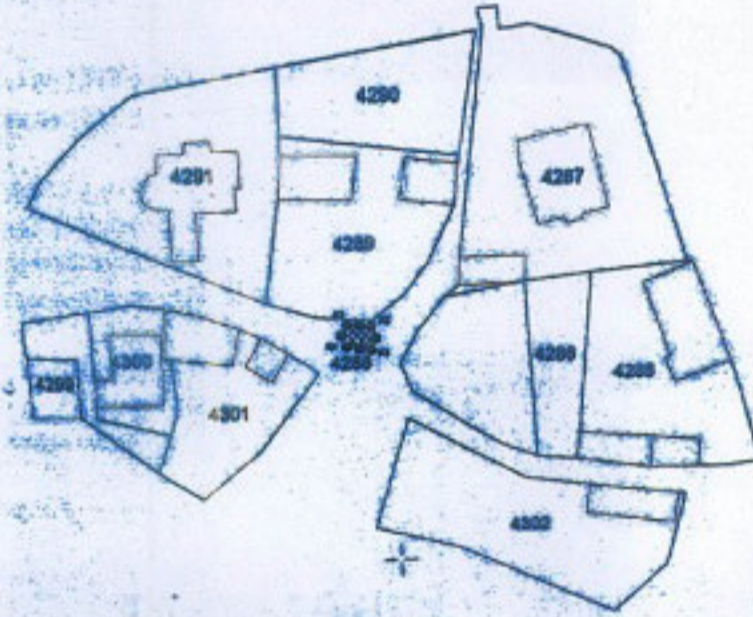

AVRUPA KONSEYİ	KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E.	ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE				HARİTA NO:
İLİ: ÇANAKKALE	İLÇESİ: GELİBOLU	MAHALLE KÖY : BOLAYIR KÖYÜ	KORUMA DERECESESİ	ANITSAL
SOKAK VE KAPI NO:		KADASTRO PAFTA: ADA: PARSEL:		CEVRESEL
ADI: MEZAR YAPISI	YAPTIRAN:	YAPAN :	MİMARİ ÇAĞI: (ÜSLUP)	ANITSAL
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE:	I.GRUP

GENEL TANIM: Anadolu Türkmen geleneğine ait mezar yapısıdır.

KORUMA DURUMU	A	İYİ	TAŞIYICI YAPI	A	DIŞ YAPI	A	ÜST YAPI	A	İÇ YAPI	A	SÜSLEME ELEMANLARI	A	RUTUBET	A	YOK
	B	ORTA		B		B		B		B		B		B	İZİ VAR
	C	FENA		C		C		C		C		C		C	ÖNEMLİ

HARİTA PLANI:

FOTOĞRAF

TESCİLE KONU TAŞINMAZ

GÖZLEMLER: Mümlük bölümü bulunan bir baş taşı, onu çeviren oldukça büyük bir mezar yapısından oluşmaktadır. Mezarın ortasında oldukça büyük bir servi ağacı ile iki tane küçük ağaç bulunmaktadır.

BUGÜNKÜ SAHİBİ: BOLAYIR KÖY TÜZEL KİŞİLİĞİ **BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:**

YAPILAN ONARIMLAR: Mezar yapısının oldukça bakımlı olduğu görülmekle birlikte, bilinen bir onarım bulunmamaktadır.

AYRINTILI TANIM:

Çanakkale İli, Gelibolu İlçesi, Bolayır Köyü, Köyiçi Mevkii'nde yer almaktadır. Gazi Süleyman Paşa Camii'nin yakınında, 4288 parselde hâkim bir tepede bulunmaktadır. Mümlük bölümünün yer aldığı bir başlık kısmı ile bunu yüksekçe çevreleyen bir yapıdan oluşmaktadır. Mezarın üst bölümünde ortada yüksek bir servi ağacı ile bunun iki yanında küçük birer ağaç bulunmaktadır. Oldukça bakımlı olduğu görülen mezar yapısının periyodik olarak ilgi gördüğü anlaşılmaktadır. Baş kısmındaki mümlük bölümü ile Anadolu Türkmen geleneğini yansıtan mezar yapısı Bolayır Köyü'nün kültürel, mahalli yaşamına sunduğu katkı sebebiyle önemlidir.

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA	KANALİZASYON

ORJİNAL KULLANIMI:

BUGÜNKÜ KULLANIMI:

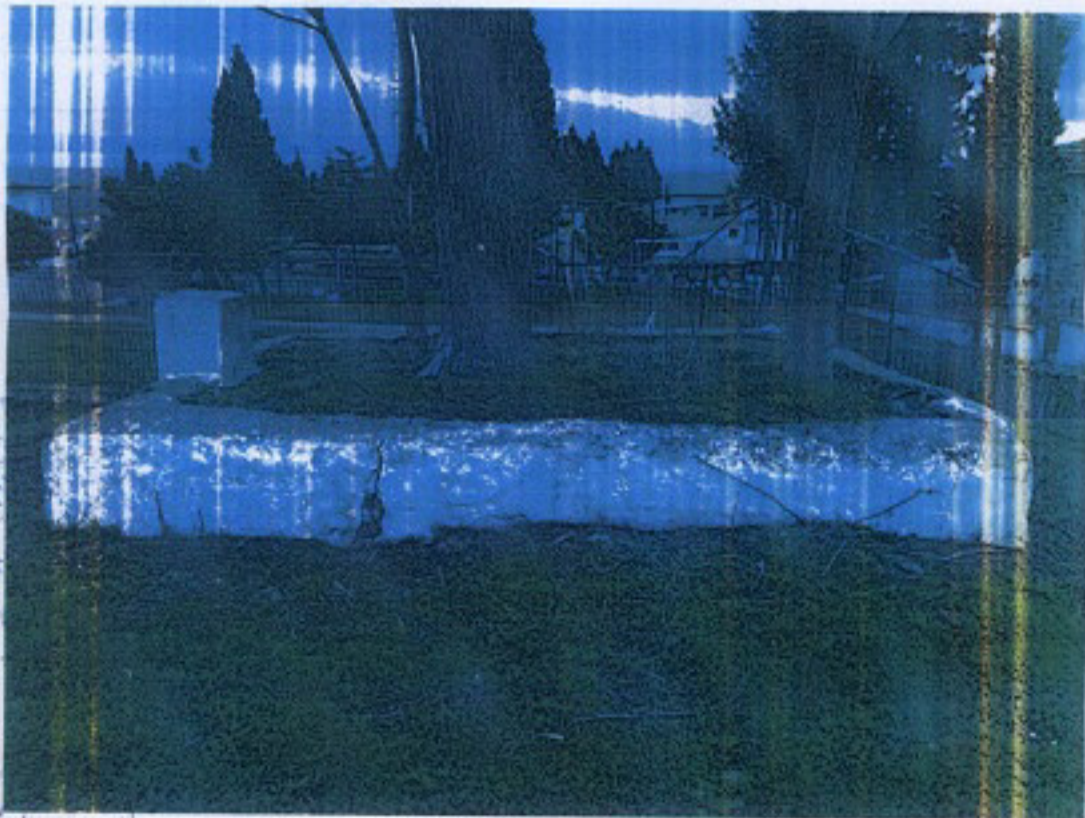
ÖNERİLEN KULLANIMI:

HAZIRLAYANLAR:

Rumeysa ÖZDİL ÇINAR
Mimar

Mirza ÇIRAK
Sanat Tarihçisi

	EKLER:	KONTROL EDEN:	
	RAPOR	X	
	FOTOĞRAF	X	
	RÖLÖVE PROJESİ		
	RESTORASYON PROJESİ		
	HARİTA		
	KROKİ	X	REVİZYON
KİTABE		KURUL KARARLARI	
VAKFIYE			

Handwritten text and a circular stamp, partially obscured and illegible.

Handwritten signature and a circular stamp. The stamp contains the text: **ASL GIBİDİR**, **Taner BAHAÇIR**, and **Korumu Bölge**.

Handwritten text: **ASL GIBİDİR**, **BAHAÇIR**, and **2013**.